

ЗАТВЕРДЖУЮ

Директор Долинянської гімназії

_____ Валентина ПЕЛЕХАТА

_____ 2023 р.

ІНСТРУКЦІЯ № 124
з виконання вимог техногенної безпеки
та порядку дій працюючого персоналу
у разі виникнення аварійних ситуацій, аварій та надзвичайних
ситуацій

Джерелами небезпеки є:

- нерегламентовані режими роботи технологічного обладнання, транспортні засоби, устаткування;
- електромережі, електрифіковане устаткування та інструменти;
- інженерні комунікації (мережі водопостачання, тепlopостачання, каналізація);
- роботи, що призводять до психофізіологічних перевантажень;
- токсичні речовини;
- помилкові дії працівників;
- аварії та надзвичайні ситуації техногенного характеру;
- надзвичайні ситуації природного характеру.
- механізми, обладнання, деталі та вироби, що рухаються;
- дерева, опори в аварійному стані;

Аварійною ситуацією треба вважати порушення меж та/або умов безпечної експлуатації об'єкта (устаткування, обладнання), яке не перейшло в аварію, за якого всі несприятливі впливи джерел небезпеки на персонал, населення та навколишнє середовище утримуються в прийнятних межах за допомогою відповідних технічних засобів.

Аварією треба вважати небезпечну подію техногенного характеру, що спричинила ураження, травмування населення або створює на окремій території чи території закладу загрозу життю або здоров'ю населення та призводить до руйнування будівель, споруд, обладнання і транспортних засобів, порушення виробничого або транспортного процесу чи спричиняє наднормативні, аварійні викиди забруднюючих речовин та інший шкідливий вплив на навколишнє природне середовище.

Виробнича аварія - це раптова зупинка роботи або порушення устанавленого процесу виробництва на об'єкті, яка призводить до пошкодження або знищення матеріальних цінностей, травмування або загибелі людей.

Надзвичайною ситуацією є обстановка на окремій території чи суб'єкті господарювання або водному об'єкті, яка характеризується порушенням нормальних умов життєдіяльності населення, спричинена катастрофою, аварією, пожежею, стихійним лихом, епідемією, епізоотією, епіфітотією, застосуванням

засобів ураження або іншою небезпечною подією, що призвела (може призвести) до виникнення загрози життю або здоров'ю населення, великої кількості загиблих і постраждалих, завдання значних матеріальних збитків, а також до неможливості проживання населення на такій території чи об'єкті, провадження на ній господарської діяльності.

У випадку виникнення аварійних ситуацій або пожежі працівники повинні:

- припинити роботу;
- якнайшвидше сповістити про аварію (пожежу) адміністрацію;
- приступити до ліквідації (локалізації) аварії (пожежі) наявними засобами;
- за необхідності викликати аварійно-рятувальні служби (пожежну, медичну, комунально-технічну, тощо).

У разі нещасного випадку:

- працівник, який виявив потерпілого, або сам потерпілий повинен терміново повідомити адміністрацію;

- організувати надання невідкладної медичної допомоги потерпілому та викликати бригаду швидкої медичної допомоги (або доставити потерпілого до лікувального закладу);

- зберегти до прибуття комісії з розслідування обстановку на робочому місці та устаткування в такому стані, у якому вони були на момент події (якщо це не загрожує життю й здоров'ю інших працівників (відвідувачів) і не призведе до більш тяжких наслідків).

Дії у разі виникнення аварій та надзвичайних ситуацій техногенного характеру.

Надзвичайні ситуації техногенного характеру виникають, як правило, на техногенно небезпечних виробництвах. До них належать в першу чергу хімічно небезпечні, радіаційно небезпечні, вибухо - та пожежонебезпечні об'єкти, а також гідро небезпечні об'єкти.

Техногенна надзвичайна ситуація - це стан, при якому внаслідок виникнення джерела техногенної надзвичайної ситуації на об'єкті, визначеній території або акваторії порушуються нормальні умови життя і діяльності людей, виникає загроза їх життю і здоров'ю, завдається шкода майну населення, економіці і довкіллю.

Аварії з викидом(вилівом) небезпечних хімічних речовин.

Найбільшу небезпеку для населення становлять аварії на хімічно небезпечних об'єктах, які виробляють, використовують у технологічному процесі виробництва, зберігають та транспортують аміак, азотну, сірчану кислоту, сірчаний ангідрид та хлор, або при аваріях на автомобільному чи залізничному транспорті, що перевозить (транспортуює) такі речовини. Аварії (катастрофи) можуть супроводжуватись викидом (вилівом) небезпечних хімічних речовин в атмосферу і на поверхню ґрунту. Вдихання зараженого повітря може призвести до ураження органів дихання, а також очей, шкірних покривів та інших органів.

Найбільш розповсюдженими небезпечними хімічними речовинами в Україні є хлор, аміак, різні хімікати, пестициди, кислоти та інші хімічні сполуки.

ХЛОР - це газ зеленувато-жовтого кольору з різким задушливим запахом. Важчий за повітря. При випаровуванні і з'єднанні з парою води в повітрі стелиться над землею у вигляді туману зеленувато-білого кольору, може

проникати в нижчі і підвальні приміщення будинків і споруд. При виході в атмосферу з несправних ємностей димить. Пара сильно подразнює органи дихання, очі і шкіру.

Ознаки отруєння: різка біль у грудях, сухий кашель, блювання, порушення координації руху, задуха, різь в очах, слезотеча. При вдиханні великих концентрацій можлива смерть.

Засоби індивідуального захисту: цивільні протигази усіх типів, камери захисні дитячі, а при їх відсутності — ватно-марлева пов'язка або рушник, попередньо змочені водою або 2-%-им розчином питної соди.

АМІАК - це безбарвний газ із різким задушливим запахом. Легший за повітря. Добре розчиняється у воді. При виході в атмосферу з несправних ємностей димить. Небезпечний при вдиханні. Пара сильно подразнює органи дихання, очі і шкіру.

Ознаки отруєння: прискорене серцебиття, порушення частоти пульсу, нежить, кашель, різь в очах і слезотеча, важке дихання, а при тяжкому отруєнні - нудота і порушення координації руху, маревний стан. При високих температурах можлива смерть.

Засоби індивідуального захисту на об'єктах, що використовують аміак: промислові марки КД і М, ізолюючі і киснево-ізолюючі протигази. При їх відсутності - ватно-марлева пов'язка або рушник, попередньо змочені водою або 5% розчином лимонної кислоти.

Дії при аварії з викидом (вилівом) небезпечних хімічних речовин.

Отримавши інформацію про викид в атмосферу небезпечних хімічних речовин і про небезпеку хімічного зараження, необхідно надіти засоби індивідуального захисту органів дихання, найпростіші засоби захисту шкіри (плащі, накидки) і покинути район аварії.

Якщо засоби індивідуального захисту відсутні і вийти з району аварії неможливо, залишайтеся у приміщенні, включіть гучномовець місцевого радіомовлення (радіоприймач, телевізор); чекайте повідомлень органів виконавчої влади і дійте відповідно до них. Щільно закрийте вікна і двері, димоходи, вентиляційні люки. Вхідні двері завішайте шторою, використовуючи ковдри і будь-які щільні тканини. Заклейте щілини у вікнах і стики рам плівкою, лейкопластиром або звичайним папером від проникнення у приміщення парів (аерозолів) небезпечних хімічних речовин. Залишаючи будинок, виключіть джерела електроенергії, візьміть з собою особисті документи, необхідні речі, одягніть протигаз або ватно-марлеву пов'язку, накидку або плащ, гумові чоботи.

Виходьте із зони хімічного зараження у бік, перпендикулярний напрямку вітру. Обходьте переходи через тунелі, яри, лощини - у низьких місцях може бути висока концентрація небезпечних хімічних речовин. Почувши розпорядження про евакуацію, будьте уважні до вказівок органів виконавчої влади і ретельно виконуйте їх.

При евакуації транспортом уточніть час і місце посадки.

Не запізнюйтесь і не приходьте раніше призначеного строку. Попередьте про евакуацію і від'їзд оточуючих.

Вийшовши із зони зараження, зніміть верхній одяг і провітрить його на вулиці, прийміть душ, умийтесь з милом, ретельно вимийте очі і прополощіть рот.

При підозрі на ураження сильнодіючими отруйними речовинами виключіть

будь-які фізичні навантаження, прийміть велику кількість рідини (чай, молоко і т. д.) та зверніться до медичного працівника або в медичний заклад.

У разі виникнення пожежі або її ознак (задимлення, запах горіння або тління різних матеріалів, підвищення температури в приміщенні тощо):

- негайно повідомити про це пожежно-рятувальну службу за номером телефону 101 (при цьому слід чітко назвати адресу, місце виникнення пожежі, а також свою посаду та прізвище);

- організувати оповіщення працівників та відвідувачів про пожежу;

- організувати евакуацію (рятування) людей з будівлі до безпечного місця;

- повідомити керівництво про виникнення пожежі;

- вжити заходів для збереження матеріальних цінностей та гасіння (локалізації) пожежі наявними засобами пожежогасіння;

- організувати зустріч пожежних підрозділів;

- у разі необхідності викликати інші екстрені служби;

- виходячи з приміщення, де виникла пожежа, потрібно зачинити вікна та двері, щоб зменшити надходження кисню до приміщення.

Дії у разі виникнення надзвичайних ситуацій природного характеру.

Паводки, повені, катастрофічні затоплення.

Паводок - короткочасне і неперіодичне піднімання рівня води в річці, що виникає в результаті швидкого танення снігу при відлизі, рясних дощах. Підтоплення можуть виникати несподівано і тривати від декількох хвилин до 2-3 годин і більше.

При виникненні підтоплення можливі перебої в роботі об'єктів життєзабезпечення, перебої чи відключення енергопостачання, зупинка руху і аварії за участю громадського і особистого транспорту, ушкодження або руйнування будівель і споруд, блокування людей в підвальних і заглиблених приміщеннях, в громадському і особистому транспорті, ушкодження комунікацій, небезпека ураження електричним струмом, загроза життю і здоров'ю людей.

Повінь - значне затоплення водою місцевості в результаті підйому рівня води в річці. Повінь на річці виникає від різкого зростання кількості води внаслідок танення снігу або льоду, а також в результаті випадання рясних опадів. Повені нерідко викликаються підвищенням рівня води в річці внаслідок того, що захаращується русло льодом при льодоході (затору) або унаслідок закупорювання русла під нерухомим крижаним покривом скупченнями внутрішньоводного льоду і утворення крижаної пробки (зажора).

Дії в разі загрози виникнення паводку, повені, катастрофічного затоплення.

- уважно слухайте інформацію та повідомлення про надзвичайну ситуацію та інструкції про порядок дій.

- зберігайте спокій, попередьте оточуючих, надайте необхідну допомогу інвалідам, дітям і людям похилого віку.

- дізнайтесь у місцевих органів влади та органів місцевого самоврядування про місце збору мешканців для евакуації і готуйтеся до неї.

- підготуйте документи, одяг, найнеобхідніші речі, запас продуктів харчування і медикаментів на декілька днів. Складіть усе до валізи і зберігайте у водонепроникному пакеті.

- від'єднайте всі електричні прилади від електромережі і вимкніть теплопостачання.

- перенесіть найбільш коштовні речі і продукти харчування на верхні поверхи або покладіть на верхні полиці.

Якщо будинок або споруда потрапляє в зону можливого підтоплення, рекомендується прийняти попереджувальні заходи:

- створити ущільнення в притворах дверей і вікнах підвальних, цокольних і перших поверхів;

- очистити від сміття водоскидні канали в районі будинків або споруд;

- закрити вентиляційні отвори в підвальних приміщеннях з метою попередження вступу зовнішніх поверхневих вод;

- звільнити підвали від майна і продовольства;

- заготовити дошки і опори до них для облаштування проходів до будинку і надвірних будівель на підтоплених ділянках;

- заздалегідь скласти перелік документів, особистих речей і майна, необхідних у разі евакуації;

- скласти в рюкзак необхідні теплі речі, дводобовий запас продуктів харчування та води.

Дії в зоні раптового затоплення під час повені, паводку.

- зберігайте спокій і уникайте паніки.

- швидко зберіть особисті документи, цінності, ліки, продукти й інші необхідні речі.

- надайте необхідну допомогу дітям, інвалідам, людям похилого віку і підготуйтеся до евакуації.

- по можливості негайно залиште зону затоплення.

- перед виходом з будинку вимкніть електро- і теплопостачання. Закрийте вікна і двері, якщо є час - закрийте вікна і двері першого поверху дошками.

- перевірте, чи немає поблизу потерпілих, надайте по можливості їм допомогу.

- підніміться на верхні поверхи або горищні приміщення.

- до прибуття рятувальників залишайтеся на верхніх поверхах, даху, деревах або інших піднесеннях, сигналізуйте рятувальникам, щоб у них була можливість швидко вас знайти.

- потрапивши у воду, зніміть з себе важкий одяг і взуття, відшукайте поблизу предмети, за допомогою яких можна протриматися на воді до часу, поки надійде допомога.

В разі загрози масштабного затоплення проводиться евакуація населення. Громадяни повинні прибути у вказаний час на місце збору і мати особисті документи, речі першої необхідності, ліки, невеликий запас продуктів харчування та питної води.

Евакуація проводиться, зазвичай, у найближчі населені пункти, що перебувають поза зоною затоплення. Евакуйованих розташовують у громадських будівлях, а також у помешканнях жителів цього населеного пункту.

Буревії та інші стихійні лиха.

Буревій – це тривалий, дуже сильний вітер зі швидкістю, яка більша 20 метрів на секунду. Вона звичайно спостерігається при проходженні циклону й

супроводжується сильним хвилюванням на морі, озерах, річках та руйнуваннями на суші.

Смерч – атмосферний вихор, що виникає у грозовій хмарі й поширюється долілиць, часто до самої поверхні Землі у вигляді темного хмарного рукава або хобота, діаметром у десятки і сотні метрів.

В цілому, небезпека для людей при таких природних явищах полягає в руйнуванні дорожніх і мостових покриттів, споруджень, повітряних ліній електропередачі й зв'язку, наземних трубопроводів, а також ураженню людей уламками зруйнованих споруджень, осколками скла, що летять із великою швидкістю. Крім того, люди можуть загинути й одержати травми у випадку повного руйнування будинків. При сніжних і курних бурях небезпечні сніжні замети й скупчення пилу (“чорні бурі”) на полях, дорогах і населених пунктах, а також забруднення води.

Основними ознаками виникнення ураганів, бур і смерчів є:

- посилення швидкості вітру й різке падіння атмосферного тиску;
- зливові дощі й штормовий нагін води;
- бурхливе випадання снігу й ґрунтового пилу.

Отримавши повідомлення про загрозу снігової бурі, урагану, смерчу необхідно:

- зібрати працівників, довести до них обстановку та поставити завдання у відповідності до розпорядження органів виконавчої влади;

- організувати герметизацію приміщень;
- організувати укріплення окремих елементів будинків і споруд;
- підготувати засоби аварійного освітлення;
- створити запас питної води, продуктів харчування;
- під час бурі або інших стихійних лих заборонити вихід людей із приміщення;

- перейти з легких будівель у більш міцні будинки, підвали або в захисні споруди цивільного захисту.

Дії під час буревію, смерчу.

Якщо буря (смерч) застали Вас у приміщенні, відійдіть від вікон і займіть безпечне місце біля стін внутрішніх приміщень, у коридорі, біля вбудованих шаф, у ванних кімнатах, туалетах, коморах, у міцних шафах, під столами. Відключіть електроенергію.

У темний час доби використовуйте ліхтарі, лампи, свічки; включіть радіоприймач для одержання інформації органів виконавчої влади; по можливості, перебувайте в заглибленому укритті, у сховищах і т.д.

Якщо буря або смерч застали Вас на вулицях населеного пункту, тримайтеся якнайдалі від легких будівель, будинків, мостів, естакад, ліній електропередач, щогл, дерев, рік, озер і промислових об'єктів. Для захисту від уламків, що летять, і осколків скла використовуйте аркуші фанери, картонні й пластмасові ящики, дошки й інші підручні засоби. Намагайтеся швидше вкритися в підвалах, льохах і протирадіаційних укриттях, якщо такі є у населених пунктах. Не заходьте в ушкоджені будинки, тому що вони можуть обрушитися при нових поривах вітру.

Під час сніжної бурі укривайтеся в будинках. Якщо Ви опинилися у полі або на сільській дорозі, виходьте на магістральні дороги, які періодично розчищаються і де більша ймовірність надання Вам допомоги. При курній бурі

закрийте обличчя марлевою пов'язкою, хусткою, шматком тканини, а очі – окулярами.

При надходженні сигналу про наближення смерчу необхідно негайно зійти в укриття, підвал будинку або льох, або вкритися під ліжком і іншими міцними меблями – ніщо інше не допоможе. Якщо смерч застає Вас на відкритій місцевості, укривайтеся на дні дорожнього кювету, у ямах, ровах, вузьких ярах, щільно притискаючись до землі, закривши голову одягом або гілками дерев. Потрібно лягти максимально низько. Не залишайтеся в автомобілі, негайно виходите з нього й укривайтеся, як зазначено вище.

Після відходу головної небезпеки, після припинення стихійного явища необхідно з'ясувати, чи не має навколо Вас поранених людей, чи не потрібна комусь невідкладна допомога.

Дії у разі виникнення деяких інших аварій та надзвичайних ситуацій. Забруднення ртуттю.

Ртуть - метал сріблясто-білого кольору, у звичайних умовах легко рухома рідина, що при ударі поділяється на дрібні кульки, у 13,5 разів важча за воду. Температура плавлення - + 38,9 С. З підвищення температури випаровування ртуті збільшується.

Пари ртуті та її сполуки дуже отруйні.

З попаданням до організму людини через органи дихання ртуть акумулюється та залишається там на все життя.

Встановлена максимально допустима концентрація парів ртуті для житлових і робочих приміщень – 0,0003 мг/м.

Концентрація парів ртуті в повітрі понад 0,2 мг/м викликає гостре отруєння організму людини.

Симптоми:

Гостре отруєння проявляються через 8-24 години, починається загальна слабкість, головний біль та підвищується температура. Згодом – болі в животі, розлад шлунка, хворіють ясна.

Хронічне отруєнняє наслідком вдихання малих концентрацій парів ртуті протягом тривалого часу. Ознаками такого отруєння є зниження працездатності, швидка стомлюваність, послаблення пам'яті і головний біль, в окремих випадках можливі катаральні прояви з боку верхніх дихальних шляхів, кровотечі ясен, легке тремтіння рук та розлад шлунка.

Тривалий час ніяких ознак може й не бути, але потім поступово підвищується стомлюваність, слабкість, сонливість – головний біль, апатія й емоційна нестійкість. Починає порушуватися мова, тремтять руки, а у важких випадках – ноги і все тіло. Ртуть уражає нервову систему, а тривалий вплив її викликає навіть божевілля.

Боротьба з великою кількістю ртуті та її парів дуже складна. Хіміки називають її демеркуризацією.

Демеркуризація може проводитися двома способами:

- хіміко-механічним – механічний збір кульок ртуті з подальшою обробкою забрудненої поверхні хімічними реагентами (після такого способу обробки приміщення потребує посиленого провітрювання);

- механічним – механічний збір кульок ртуті з поверхні з наступною заміною підлоги, штукатурки або капітальним ремонтом будівлі (цей спосіб може застосовуватися разом з хіміко-механічним).

Якщо Ви виявили або побачили кульки ртуті в будь-якому місці, негайно сповістіть про це керівництво.

Дії персоналу при забрудненні приміщення ртуттю.

Якщо в приміщенні розлита невелика кількість ртуті (розбито ртутний термометр):

- виведіть з приміщення всіх людей.
- відчиніть настіж усі вікна приміщенні.
- максимально ізолюйте від людей забруднене приміщення, щільно зачиніть всі двері.
- захистіть органи дихання хоча б вологою марлевою пов'язкою.
- негайно починайте збирати ртуть: збирайте спринцівкою великі кульки і відразу скидайте їх у скляну банку з розчином (2 грами перманганату калію на 1 літр води), більш дрібні кульки збирайте щіточкою на папір і теж скидайте в банку. Банку щільно закрийте кришкою. Використання пылососа для збирання ртуті – забороняється.
- вимийте забруднені місця мильно-содовим розчином (400 грамів мила і 500 грамів кальцинованої соди на 10 літрів води) або розчином перманганату калію (20 грамів на 10 літрів води).
- зачиніть приміщення після обробки так, щоб не було сполучення з іншими приміщеннями і провітрюйте протягом трьох діб.
- утримуйте в приміщенні, по можливості, температуру не нижче 18 – 20 градусів С для скорочення термінів обробки протягом проведення всіх робіт.
- вичистіть та промийте чорним розчином марганцівки підлогу взуття, якщо ви наступили на ртуть.

Якщо ртуті розлито більш, ніж у термометрі:

- зберігайте спокій, уникайте паніки;
- виведіть з приміщення всіх людей, надайте допомогу дітям, інвалідам та людям похилого віку – вони підлягають евакуації в першу чергу;
- захистіть органи дихання хоча б вологою марлевою пов'язкою;
- відчиніть настіж усі вікна;
- ізолюйте максимально забруднене приміщення, щільно зачиніть всі двері;
- швидко зберіть документи, цінності, ліки, продукти та інші необхідні речі;
- вимкніть електропостачання перед виходом з будинку;
- негайно викликайте фахівців ДСНС.

У випадку припинення подачі електроенергії відключити електричні прилади від мережі. Виявивши обрив електропроводів, пошкодження їхньої ізоляції негайно повідомити керівництво чи адміністрацію.

Правила безпечної поведінки при землетрусі.

До значних руйнувань призводять землетруси силою більше 5 балів.

Під час землетрусу можна встигнути вийти з будинку, якщо ви перебуваєте на 1-2 поверхах.

У приміщенні необхідно переховуватися в проїмах внутрішніх дверей, в арках капітальних стін. Не слід залишатися в зовнішніх кімнатах.

На відкритій місцевості необхідно триматися на безпечній відстані від ліній електропередач, великих будівель, мостів, підприємств.

Як діяти, опинившись під завалом у зруйнованому будинку:

- покличете на допомогу;
 - якщо хтось відгукнувся, повідомте, де ви знаходитесь і що з вами сталося.
- Спокійно чекайте, поки розберуть завал;
- якщо вас ніхто не чує, спробуйте вивільнити руки і ноги;
 - відтак роздивіться, якими предметами вас завалило;
 - якщо вони не надто важкі, обережно почніть розбирати завал. Намагайтеся не зачепити те, на чому все тримається;
 - якщо не бачите, чим вас завалило, або предмети, які на вас впали, дуже важкі, терпляче кличте на допомогу кілька годин;
 - якщо ніхто не чує, почніть дужче розбирати завал;
 - звільнившись, огляньте себе. Якщо необхідно, надайте собі першу допомогу: зупиніть кровотечу, зафіксуйте зламану кінцівку;
 - якщо не маєте змоги вибратися з будинку, намагайтеся сповістити про себе (якщо є можливість, скористуйтеся телефоном мобільного зв'язку, стукайте по трубах і батареях опалення, голосно кличте на допомогу);
 - очікуючи допомоги, намагайтеся уникнути переохолодження, при можливості - постеліть щось на підлогу, ляжте на бік, підклавши під себе руку, коліна підтягніть до грудей.

При загрозі бойових дій.

Підготовка оселі:

- нанести захисні смуги зі скотчу (паперу, тканини) на віконне скло для підвищення його стійкості до вибухової хвилі та зменшення кількості уламків і уникнення травмування у разі його пошкодження;
- по можливості обладнайте укриття у підвалі, захистіть його мішками з піском, передбачте наявність аварійного виходу;
- при наявності земельної ділянки обладнайте укриття на такій відстані від будинку, яка більше його висоти;
- зробити вдома запаси питної та технічної води;
- зробити запас продуктів тривалого зберігання;
- додатково укомплектувати домашню аптечку засобами надання першої медичної допомоги;
- підготувати (закупити) засоби первинного пожежогасіння;
- підготувати ліхтарики (комплекти запасних елементів живлення), газові лампи та свічки на випадок відключення енергопостачання;
- підготувати (закупити) прилади (примус) для приготування їжі у разі відсутності газу і електропостачання;
- підготувати необхідні речі та документи на випадок термінової евакуації або переходу до захисних споруд цивільного захисту або інших місць укриття (підвалів, погребів тощо);
- особистий транспорт завжди мати у справному стані і запасом палива для виїзду у безпечний район;
- при наближенні зимового періоду необхідно продумати питання щодо обігріву оселі у випадку відключення централізованого опалення.

При виявленні вибухонебезпечних предметів забороняється: перекладати, перекочувати їх з одного місця на інше; збирати і зберігати, нагрівати і ударяти; намагатися розряджати і розбирати; виготовляти різні предмети; використовувати заряди для розведення вогню і освітлення; приносити в приміщення, закопувати в землю, кидати в колодязь чи річку.

Виявивши вибухонебезпечні предмети, вживайте заходів з позначення, огороження і охорони їх на місці виявлення.

Негайно повідомте про це територіальні органи ДСНС та МВС за телефоном «101» та «102».

Якщо стався вибух, переконайтеся в тому, що ви не отримали значних травм. Заспокойтеся і уважно озирніться навколо, зверніть увагу чи не існує загрози подальших обвалів і вибухів, чи не потрібна комусь ваша допомога. Якщо є можливість - спокійно покиньте місце події. Якщо ви опинилися в завалі - періодично подавайте звукові сигнали. Пам'ятайте, що при низькій активності людина може протриматися без води п'ять діб. Виконуйте всі розпорядження рятувальників.

При масових заворушеннях. Зберігайте спокій і розсудливість. При перебуванні на вулиці негайно покиньте місця масового скупчення людей, уникайте агресивно налаштованих осіб. Не піддавайтеся на провокації. Надійно закрийте двері. Не підходьте до вікон і не виходьте на балкон. Без крайньої необхідності не покидайте приміщення. Якщо вас захопили злочинці як заручника і вашому життю і здоров'ю загрожує небезпека Намагайтеся запам'ятовувати будь-яку інформацію про злочинців (вік, зріст, голос, манеру розмовляти, звички і т.п.), що надалі може допомогти встановити їх особу та місцезнаходження. При першій можливості намагайтеся повідомити про місце свого перебування рідним чи в поліцію. Намагайтеся бути розважливими, спокійними, по можливості миролюбними, оберігайте себе від непотрібного ризику. Не підсилюйте агресивність злочинців непокорюю, сваркою, зайвим опором. Якщо злочинці перебувають у стані алкогольного або наркотичного сп'яніння, то намагайтеся максимально обмежити себе від спілкування з ними, так як їх дії можуть бути непередбачувані. Виконуйте вимоги терористів, не створюючи конфліктних ситуацій, запитуйте дозволу переміщатися, сходити в туалет, відкрити сумочку і т.д. Уникайте будь-яких дискусій, особливо політичних, зі злочинцями, будьте, насамперед, уважними слухачами. Якщо ви тривалий час перебуваєте поруч із злочинцями, постарайтеся встановити з ними контакт, викликати співчуття і почати розмову, не наводячи їх до думки про те, що ви хочете щось вивідати. Уважно стежте за поведінкою злочинців та їх намірами, будьте готові до втечі, якщо ви абсолютно впевнені в безпеці такої спроби. Постарайтеся знайти найбільш безпечне місце в приміщенні, де вас утримують і де можна було б захиститися під час штурму терористів (приміщення, стіни і вікна яких не виходять на вулицю, ванна кімната або комора), у разі відсутності такого місця падайте на підлогу при будь-якому шумі або стрілянині. При застосуванні спеціальними підрозділами сльозогінного газу, дихайте через мокру тканину, швидко і часто моргайте, викликаючи сльози. Під час штурму ні в якому разі не беріть в руки зброю терористів, щоб не постраждати від штурмуючих, які стріляють в озброєну людину. При звільненні виходьте швидко, речі залишайте

там, де вони лежать, оскільки можливі вибухи або пожежа, беззаперечно виконуйте команди групи захоплення.

При проведенні тимчасової евакуації населення з небезпечного району. Евакуація населення проводиться в найкоротші терміни і може бути успішно проведена тільки за умови організованості та дисциплінованості населення. Про проведення евакуаційних заходів до населення доводиться: - причина евакуації; - її початок; - час прибуття на збірні пункти евакуації і їх місце знаходження. Отримавши дане повідомлення кожна людина повинна підготувати себе та житло до евакуації. Підготувати себе - це означає взяти: - документи (паспорт, військовий квиток, документ про освіту, трудову книжку або пенсійне посвідчення, свідоцтво про народження) цінності і гроші; - якщо є, засоби індивідуального захисту (засоби захисту органів дихання); - продукти харчування і воду з розрахунку на 3 доби (потрібно брати продукти, що не швидко псуються, зручно зберігаються і не потребують тривалого готування перед вживанням - консерви, концентрати, галети, сухарі, печиво. Воду доцільно зберігати у флязі); - із речей береться найбільш необхідне: одяг, взуття, білизна, предмети першої необхідності. У комплекті одягу бажано мати плащ і спортивний костюм. Взуття переважно має бути гумовим або на гумовій основі. Ці види одягу та взуття найбільш придатні для використання як засоби захисту шкіри у випадку радіоактивного, хімічного забруднення або біологічного зараження. Обов'язково слід взяти теплі (вовняні) речі, натільну білизну навіть якщо евакуація провадиться влітку. Необхідно мати засоби зв'язку та інформації (невеликий радіоприймач з можливістю прийому в УКХ і БМ діапазоні) та елементи живлення до радіоприймача; ліхтарик (краще кілька) і запасні елементи живлення до нього, сірники (бажано туристичні), запальничка, свічки; компас, годинник (перевагу віддавайте водонепроникним); багатофункціональний інструмент, що включає (лезо ножа, шило, пилку, викрутку, ножиці тощо); ніж, сокиру, сигнальні засоби (свисток, фальшфейер і т.д.); декілька пакетів для сміття, об'ємом 120 літрів. Може замінити намет або тент, якщо розрізати; рулон широкого скотчу; блокнот і олівець; нитки та голки; аптечка першої допомоги. Кількість речей і продуктів харчування має бути розрахована на те, що людині доведеться нести їх самій, загальна маса речей і продуктів харчування має складати до 50 кг на дорослу людину у відповідності з її фізичною витривалістю. Усі речі і продукти харчування повинні бути запаковані у «тривожну валізу» так щоб її зручніше було нести. До кожного місця з речами прикріплюється бірка з позначенням на ній прізвища, імені по батькові, адреси постійного місця проживання і кінцевого пункту евакуації їх власника. Дітям дошкільного віку вкладається в кишеню або пришивається до одягу записка, де зазначається прізвище, ім'я, по батькові, домашня адреса, а також ім'я та по батькові матері і батька.

Підготувати житло - це означає:

- відключити електричний струм;
- перекрыти теплопостачання, воду;
- закрити квартирки, вікна і вхідні двері.

У призначений час прибути на свій збірний пункт евакуації і зареєструватися. По можливості надати допомогу особам, які не можуть самостійно рухатись і прибути на збірний пункт евакуації, або повідомити про них начальнику збірного пункту евакуації. При пересуванні пішки необхідно: -

суворо дотримуватись дисципліни маршу; - виконувати всі команди і сигнали, що подаються керівниками маршу; - дотримуватись темпу і дистанції під час руху; - особам, приймаючим участь у марші, надавати допомогу один одному.

Під час руху транспортними засобами кожний громадянин повинен: - суворо дотримуватись встановленого порядку посадки; - не допускати давки і штовханини біля дверей вагонів, бортів автомобілів; - не виходити без дозволу старших вагонів, автомобілів на зупинках.

РОЗРОБЛЕНО

Директор закладу _____ Валентина ПЕЛЕХАТА

ПОГОДЖЕНО

Голова ПК _____ Анна СОКОЛИК

Голова Ради _____
трудового колективу _____ Оксана ДОВГАНЮК

З текстом інструкції ознайоmlена(ий) та копію отримала (в):

_____ Наталія ГУЛЕЙ
_____ Анна БОДАК
_____ Роксолана ПЕЛЕХАТА
_____ Анна СОКОЛИК
_____ Оксана ДОВГАНЮК
_____ Тетяна ПОПОВИЧ
_____ Богдана САНДУЛЯК
_____ Світлана КОЛІСНИК
_____ Марія ЮЛИК
_____ Вікторія САНДУЛЯК
_____ Оксана ФОКШЕК
_____ Сергій ГОЛИК
_____ Анастасія ПОПОВИЧ
_____ Тамара САНДУЛЯК
_____ Інна ШОВКОПЛЯС
_____ Марія СКАНДУЛЯК
_____ Наталія БАРАНЧУК

_____ Вікторія ДЯЧУК
_____ Марина ПОПЕРЕЧНА
_____ Іван БУРУЯН
_____ Олександр ПОПОВИЧ
_____ В'ячеслав ПЕЛЕХАТИЙ
_____ Анатолій КОЛІСНИК
_____ Галина БЕРНИК
_____ Марія КАРПЛЯК
_____ Світлана ПОПОВИЧ
_____ Оксана СКАНДУЛЯК
